

Załącznik
do uchwały nr 9/2024
Rady Nadzorczej PFRON
z dnia 29 lipca 2024 r.

Tytuł programu

„Wypożyczalnia technologii wspomagających dla osób z niepełnosprawnością”
(tekst jednolity)

Rozdział 1. Cel programu

Aktualnie osoby z niepełnosprawnością nie mają zapewnionej dostatecznej dostępności do technologii wspomagających, zwłaszcza zaś do wysoko zaawansowanych rozwiązań technologicznych, dzięki którym mogłyby zwiększyć swoje szanse na niezależne życie i pełny udział we wszystkich sferach życia, na równi z innymi osobami.

Funkcjonujący system zaopatrywania osób z niepełnosprawnością pozwala jedynie na zaopatrzenie w rozwiązania w zakresie podstawowym, którego efektywność jest również ograniczona. Ponadto ustalone limity finansowania ze środków publicznych nie pozwalają najczęściej na zakup technologii wspomagających o wysokich parametrach odpowiadających szczególnym, indywidualnym potrzebom.

Osoby z niepełnosprawnością często także nie wiedzą o wszystkich dostępnych rozwiązaniach technicznych, które mogą wesprzeć ich funkcjonowanie lub skutecznie kompensować skutki ich niepełnosprawności.

Odpowiedzią na te potrzeby jest wypożyczalnia technologii wspomagających dla osób z niepełnosprawnością. Dzięki jej powstaniu osoby z niepełnosprawnością będą miały możliwość wystąpienia o wypożyczenie potrzebnych im technologii wspomagających czy urządzeń, których nie byłyby w stanie zakupić same nawet z wykorzystaniem dostępnych form wsparcia ze względu na ich wysoki koszt. Dzięki wypożyczalni będą miały możliwość konsultacji z doradcą PFRON, który pomoże w doborze najlepszego rozwiązania, dodatkowo będzie możliwość sprawdzenia, czy konkretna technologia wspomagająca zaspokoi potrzeby osoby zainteresowanej.

Wypożyczalnia zostanie wyposażona w technologie wspomagające dla osób z różnymi niepełnosprawnościami.

Proces składania wniosków do Funduszu o wypożyczenie technologii wspomagającej odbywa się poprzez złożenie formularza elektronicznego w systemie SOW.

W przypadku niemożności samodzielnego złożenia formularza może się to odbyć przy pomocy pracownika PFRON, który wypełni formularz dla osoby niepełnosprawnej.

Szczegółowy wykaz dostępnych technologii wspomagających zostanie opublikowany na stronie internetowej PFRON i aktualizowany będzie nie rzadziej niż raz na 3 miesiące.

Rozdział 2. Definicje pojęć

Ilekcioć w niniejszym dokumencie mowa jest o:

- 1) osobie z niepełnosprawnością – należy przez to rozumieć osobę niepełnosprawną posiadającą ważne orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie równoważne;
- 2) PFRON, Funduszu – należy przez to rozumieć Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- 3) CIDON – należy przez to rozumieć Centra Informacyjno-Doradcze dla Osób z Niepełnosprawnością w Oddziałach PFRON;
- 4) OWiT – należy przez to rozumieć działający na zlecenie PFRON Ośrodek Wsparcia i Testów, w którym osoba z niepełnosprawnością może skorzystać z usługi doradczej i eksperckiej w zakresie wypożyczanej technologii wspomagającej;
- 5) realizatorze logistycznym – należy przez to rozumieć działający na zlecenie PFRON podmiot, świadczący logistyczną obsługę wypożyczalni technologii wspomagających;
- 6) pracowniku RARS – należy przez to rozumieć osobę wskazaną przez RARS, realizującą zadania programu;
- 7) RARS – należy przez to rozumieć Rządową Agencję Rezerw Strategicznych;
- 8) SOW – należy przez to rozumieć narzędzie informatyczne pod nazwą System Obsługi Wsparcia finansowego ze środków PFRON;
- 9) technologii wspomagającej – należy przez to rozumieć: urządzenia, sprzęty, pojazdy, oprogramowanie oraz inne wyroby (w tym medyczne) służące zwiększaniu, utrzymaniu lub poprawie możliwości funkcjonalnych osób z niepełnosprawnościami;
- 10) doradcy PFRON – należy przez to rozumieć eksperta w zakresie technologii wspomagających, w tym pracownika OWiT;
- 11) wnioskodawcy – należy przez to rozumieć osobę z niepełnosprawnością lub jej przedstawiciela ustawowego wnioskujących do PFRON o wypożyczenie technologii wspomagającej;
- 12) ustawie o rehabilitacji – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 100, z późn. zm.).

Rozdział 3. Podstawa prawna programu

Podstawą prawną programu jest art. 47 ust. 1 pkt 4 w związku z art. 47a i 47b ustawy o rehabilitacji.

Rozdział 4. Wskaźnik osiągnięcia celu programu

Utworzenie i utrzymanie ogólnopolskiej wypożyczalni technologii wspomagających dla osób z niepełnosprawnością.

Rozdział 5. Budżet

1. Roczny koszt realizacji programu w tym koszt wynikający z zawartych z RARS umowy i porozumienia określonych w rozdziale 8 ust. 3 pkt 1 i 2 ponosi PFRON w wysokości określonej corocznie w planie finansowym Funduszu.
2. Wypożyczalnia będzie dysponować technologiami wspomagającymi. Pierwszym wyposażeniem wypożyczalni staną się technologie wspomagające określone w ust. 3.
3. Technologie wspomagające, tj. urządzenia, pojazdy, oprogramowanie oraz inne wyroby, w tym medyczne, które zostały zakupione przez RARS przed wejściem w życie programu zostaną udostępnione przez prezesa Rady Ministrów w drodze decyzji z zasobu rezerw strategicznych, o których mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 2020 r. o rezerwach strategicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 294), na wniosek ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego Funduszowi - bez obowiązku zwrotu.

Rozdział 6. Okres wdrażania

Program realizowany będzie od 2023 roku. Decyzję o zakończeniu realizacji programu podejmuje Rada Nadzorcza PFRON.

Rozdział 7. Beneficjenci programu

1. Z usług świadczonych przez wypożyczalnię mogą korzystać osoby z niepełnosprawnością, posiadające ważne orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie równoważne.
2. Osoba z niepełnosprawnością może wypożyczyć technologię wspomagającą, jeżeli w ciągu 12 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o wypożyczenie technologii wspomagającej nie otrzymała ze środków PFRON albo NFZ dofinansowania na zakup takiej samej, jak wnioskowana technologii wspomagającej.
3. Dopuszcza się możliwość wypożyczenia technologii wspomagającej osobie z niepełnosprawnością niespełniającej wymagań określonych w ust. 2, w przypadkach, gdy:
 - 1) uzyskane dotychczas technologie wspomagające nie spełniają w momencie składania wniosku swoich funkcji, w związku ze zmianą sytuacji tej osoby (pogłębienie problemów wynikających z niepełnosprawności, zmiany rozwojowe, itp.) albo
 - 2) uzyskane dotychczas technologie wspomagające uległy zniszczeniu, zużyciu lub zostały utracone z przyczyn niezależnych od tej osoby.
4. (uchylony).

Rozdział 8. Realizatorzy programu

1. Realizatorem programu są PFRON oraz RARS będący realizatorem logistycznym.

2. Fundusz realizuje w szczególności obsługę wnioskodawców poprzez CIDON-y oraz OWiT-y, które świadczyć będą usługi doboru, doradztwa i instruktażu w zakresie oferowanych technologii wspomagających.
3. RARS realizuje zadania na podstawie art. 47a w związku z art. 47b ustawy o rehabilitacji w zakresie:
 - 1) świadczenia usług logistycznych, w szczególności usługi przechowywania, transportu, serwisowania, konserwacji, wsparcia technicznego, dostosowania i skonfigurowania oraz instruktażu obsługi technologii wspomagających: urządzeń, pojazdów i oprogramowania oraz innych wyrobów, w tym medycznych – na podstawie odpłatnej umowy zawieranej między Funduszem, a RARS;
 - 2) dokonywania zakupów technologii wspomagających na zlecenie i na rzecz Funduszu – na podstawie porozumienia między Funduszem, a RARS.

Rozdział 9. Zadania PFRON

1. Do zadań PFRON należy:
 - 1) przygotowanie i udostępnienie systemu SOW do obsługi informatycznej programu, który będzie spełniał wszystkie kryteria dostępności zgodnie z WCAG 2.1. oraz infolinii;
 - 2) obsługa formalna wniosków o wypożyczenie technologii wspomagających składanych przez wnioskodawców;
 - 3) zapewnienie profesjonalnej usługi doradczej w zakresie doboru technologii wspomagającej, polegającej zwłaszcza na:
 - a) weryfikacji potrzeb użytkownika wynikających z jego niepełnosprawności oraz przewidywanych aktywności, których wykonywanie będzie możliwe dzięki wypożyczonym technologiom,
 - b) prezentacji rozwiązań alternatywnych;
 - 4) przekazanie zlecenia wypożyczenia dobranej technologii wspomagającej do RARS;
 - 5) przygotowanie wzoru umowy wypożyczenia technologii wspomagającej oraz innych niezbędnych dokumentów;
 - 6) przyjmowanie na wyodrębniony rachunek zwrotnej kaucji określonej w rozdziale 13 ust. 2 za wypożyczenie technologii wspomagających od osób z niepełnosprawnością oraz zwrot kaucji tym osobom po zakończeniu trwania umowy i zwrocie technologii.
2. W ramach współpracy z RARS, PFRON zobowiązany jest także do:
 - 1) przygotowania wykazu zakupionych w ramach programu technologii wspomagających zawierającego:
 - a) nazwę każdej technologii wspomagającej,
 - b) liczbę zakupionych technologii wspomagających,
 - c) wartość jednostkową każdej technologii wspomagającej,
 - d) opis każdej technologii wspomagającej,
 - e) instrukcję obsługi każdej technologii wspomagającej w formacie PDF;

- 2) przekazywania do RARS wykazu technologii wspomagających, które mają zostać dokupione w celu uzupełnienia zasobów w ramach doposażania wypożyczalni, zgodnie z wytycznymi zespołu ds. technologii wspomagających, o którym mowa w rozdziale 11;
- 3) informatycznej obsługi systemu przekazywania danych wnioskodawców do realizacji wypożyczenia przez RARS.

Rozdział 10. Zadania RARS

1. Zadania RARS określa umowa, o której mowa w rozdziale 8 ust. 3 pkt 1 oraz porozumienie, o którym mowa w rozdziale 8 ust. 3 pkt 2.
2. Do zadań RARS należy w szczególności:
 - 1) dokonywanie zakupów technologii wspomagających zgodnie ze zleceniem przekazanym przez PFRON;
 - 2) ubezpieczenie powierzonych technologii wspomagających oraz przeniesienie cesji ubezpieczenia na PFRON;
 - 3) wypożyczanie technologii wspomagających osobom z niepełnosprawnościami na podstawie zawieranej z nimi umowy wypożyczenia technologii wspomagających;
 - 4) zapewnienie usługi dostawy, serwisu, dostosowania i skonfigurowania oraz podstawowego instruktażu obsługi technologii wspomagających;
 - 5) zagwarantowanie osobie z niepełnosprawnością w najkrótszym możliwym czasie:
 - a) naprawy technologii wspomagającej, o ile to możliwe w miejscu jej zamieszkania,
 - b) technologii zastępczej w razie konieczności – w sytuacji awarii wymagających oddania przedmiotów do serwisu;
 - 6) przeprowadzenie raz w roku przeglądu serwisowego wypożyczonej technologii wspomagającej;
 - 7) odbiór i demontaż technologii wspomagającej po wygaśnięciu lub rozwiązaniu umowy wypożyczenia;
 - 8) przygotowanie technologii wspomagającej do wypożyczenia przez kolejnych użytkowników;
 - 9) informowanie zespołu ds. technologii wspomagających o konieczności uzupełnienia zasobu technologii wspomagających znajdującego się na stanie wypożyczalni;
 - 10) udział w posiedzeniach zespołu ds. technologii wspomagających;
 - 11) (uchylony).
3. RARS zapewnia powierzchnie magazynowe mogące pomieścić technologie wspomagające stanowiące zasób wypożyczalni oraz przechowuje technologie, które nie zostały wypożyczone, utrzymując sprawność techniczną tych technologii.

Rozdział 11. Zadania zespołu ds. technologii wspomagających

1. Zespół ds. technologii wspomagających, zwany dalej „Zespołem” stanowi organ opiniodawczy – doradczy i powoływany jest przez Prezesa Zarządu PFRON, a w przypadku jego nieobecności przez Zastępcę Prezesa Zarządu PFRON na okres 36 miesięcy.
2. (uchylony).
3. Zespół liczy od 9 do 15 osób.
4. W skład zespołu wchodzi pracownicy PFRON w tym CIDON oraz doradcy PFRON, których wsparcie merytoryczne będzie istotne dla określenia zasobu wypożyczalni, w tym w szczególności co najmniej po dwóch ekspertów z zakresu:
 - 1) technologii wspomagających dla osób niewidomych i słabo widzących;
 - 2) technologii wspomagających dla osób z niepełnosprawnością narządu ruchu;
 - 3) technologii wspomagających dla osób głuchych i niedosłyszących,
 - 4) technologii AAC.
5. Kandydatów na członków może rekomendować Krajowa Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych oraz Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych.
6. Członkiem Zespołu może zostać osoba, która:
 - 1) korzysta z pełni praw publicznych;
 - 2) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
 - 3) posiada wiedzę i doświadczenie, umożliwiające wybór technologii wspomagających;
 - 4) wobec której nie zachodzą okoliczności określone w ust. 6.
7. Członkowie Zespołu oraz ich małżonkowie, nie mogą:
 - 1) być członkami organów spółek handlowych lub przedstawicielami przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania lub obrotu technologią wspomagającą;
 - 2) być członkami organów spółek handlowych lub przedstawicielami przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie doradztwa związanego z technologią wspomagającą;
 - 3) być członkami organów spółdzielni, stowarzyszeń lub fundacji prowadzących działalność, o której mowa w pkt 1 i 2;
 - 4) posiadać akcji lub udziałów w spółkach handlowych prowadzących działalność, o której mowa w pkt 1 i 2, oraz udziałów w spółdzielniach prowadzących działalność, o której mowa w pkt 1 i 2;
 - 5) prowadzić działalności gospodarczej w zakresie, o którym mowa w pkt 1 i 2;
 - 6) wykonywać zajęć zarobkowych na podstawie stosunku pracy, umowy o świadczenie usług zarządczych, umowy zlecenia, umowy o dzieło lub innej umowy o podobnym charakterze zawartej z podmiotami, o których mowa w pkt 1–3.

8. Członkowie Zespołu składają pisemne oświadczenie o niezachodzeniu okoliczności, o których mowa w ust. 6, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, przed powołaniem oraz przed każdym posiedzeniem Zespołu.
9. Przewodniczącego Zespołu wskazuje Prezes Zarządu PFRON, a w przypadku jego nieobecności Zastępca Prezesa Zarządu PFRON.
10. Prezes Zarządu PFRON, a w przypadku jego nieobecności Zastępca Prezesa Zarządu PFRON, może odwołać członka Zespołu przed upływem kadencji w przypadku:
 - 1) zrzeczenia się funkcji;
 - 2) choroby trwale uniemożliwiającej sprawowanie funkcji;
 - 3) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za ścigane z oskarżenia publicznego przestępstwo popełnione umyślnie lub przestępstwo skarbowe;
 - 4) nieusprawiedliwionej nieobecności na co najmniej 3 posiedzeniach Zespołu;
 - 5) (uchylony);
 - 6) zaistnienia okoliczności, o których mowa w ust. 7.
11. W przypadku odwołania lub śmierci członka Zespołu Prezes Zarządu PFRON, a w przypadku jego nieobecności Zastępca Prezesa Zarządu PFRON, uzupełnia skład Zespołu w czasie trwania jego kadencji, powołując nowego członka na okres do końca tej kadencji, chyba że do końca kadencji pozostało mniej niż 2 miesiące.
12. Do zadań Zespołu należy w szczególności:
 - 1) opracowanie wykazu technologii wspomagających zwanego dalej „wykazem” i jego aktualizacja nie rzadziej niż co 3 miesiące;
 - 2) uwzględnienie w wykazie potrzeb osób z niepełnosprawnościami, na podstawie danych z systemu SOW;
 - 3) rekomendowanie wykazu technologii wspomagających Zarządowi PFRON;
 - 4) analiza i prezentacja na posiedzeniach Zespołu najnowszych rozwiązań technologicznych.

Rozdział 12. Składanie wniosku i dobór technologii wspomagającej

1. Wnioskodawca składa wniosek o wypożyczenie technologii wspomagającej przy użyciu SOW w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.
2. Osoba niepełnosprawna lub jej przedstawiciel ustawowy, mogą także złożyć wniosek korzystając z pomocy pracownika PFRON/CIDON, który wypełni formularz wniosku.
3. Prezes Zarządu Funduszu określi wzór wniosku, o którym mowa w ust. 1, w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.
4. Pracownik CIDON po otrzymaniu wniosku o wypożyczenie technologii wspomagającej sprawdza go pod względem formalnym.

5. Pracownik CIDON sprawdza, czy wnioskodawca nie otrzymał w ciągu 12 miesięcy przed dniem złożenia wniosku dofinansowania na taką samą jak wnioskowana technologię wspomagającą.
6. W przypadku, gdy wniosek jest niekompletny, pracownik CIDON informuje wnioskodawcę o konieczności jego uzupełnienia.
7. Nieuzupełnienie wniosku skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.
8. Po weryfikacji formalnej wniosku pracownik CIDON kontaktuje się z wnioskodawcą w celu uzgodnienia terminu i zakresu doradztwa.
9. Pracownik CIDON umawia konsultację z doradcą PFRON w celu dokonania właściwego doboru technologii wspomagających. Wnioskodawca ma prawo do co najmniej jednej konsultacji w zakresie doboru rodzaju technologii wspomagającej, który wskazał we wniosku.
10. Dokonanie właściwego doboru technologii wspomagających może odbywać się z zastosowaniem testów na wybranych egzemplarzach technologii wspomagających.
11. Konsultacje oraz testy technologii wspomagających, o których mowa w ust. 9 i 10 odbywają się w miejscu wskazanym przez wnioskodawcę lub uzgodnionym z nim przez pracownika CIDON lub doradcę PFRON.
12. W SOW zawiera się informację o ostatecznie dobranej technologii wspomagającej. Technologia wspomagająca dobrana w wyniku konsultacji może różnić się od wskazanej przez Wnioskodawcę we wniosku.
13. Informacja uzgodniona z wnioskodawcą jest przekazywana wraz z wnioskiem do RARS. W informacji zawarte jest także wskazanie zakresu przeszkolenia lub instruktażu użytkownika danej technologii wspomagającej, z jakiej powinna skorzystać osoba z niepełnosprawnością.
14. Brak akceptacji przez wnioskodawcę uzgodnionego wyboru technologii wspomagającej skutkuje zaniechaniem kontynuacji prowadzonej procedury i zakończeniem jej w systemie SOW. Wnioskodawca w tym przypadku może złożyć ponownie wniosek, który będzie rozpatrywany przez innego doradcę PFRON.

Rozdział 13. Wypożyczenie technologii wspomagającej

1. Pracownik RARS na podstawie wniosku i informacji, o której mowa w rozdziale 12 ust. 13, przekazanych przez pracownika CIDON ustala z wnioskodawcą termin i miejsce dostarczenia, dostosowania, skonfigurowania i instruktażu korzystania z technologii wspomagających lub jedynie dostarczenia wybranej technologii wspomagającej.
2. Warunkiem wypożyczenia technologii wspomagającej jest zawarcie przez wnioskodawcę z RARS umowy wypożyczenia oraz wpłacenie jednorazowej kaucji zwrotnej w wysokości 2% ceny zakupu danej technologii.
3. Umowa wypożyczenia zawierana jest na piśmie lub elektronicznie najpóźniej w dniu dostarczenia technologii wspomagającej.

4. Umowa wypożyczenia technologii wspomagającej zawierana jest z wnioskodawcą na jeden rok, albo na okres krótszy wynikający z okresu ważności orzeczenia. Umowa może ulec przedłużeniu na kolejny rok na warunkach wskazanych w ust. 5.
5. Warunkiem przedłużenia umowy jest zgłoszenie przez wypożyczającego chęci jej kontynuowania poprzez system SOW, nie później niż na miesiąc przed datą wygaśnięcia umowy.
6. Pozostałe warunki wypożyczenia, w tym rozwiązania umowy, zawarte są w umowie.

Zakończony proces wypożyczenia technologii wspomagającej zostaje odnotowany przez pracownika RARS w systemie SOW.

Rozdział 14. Zasady przetwarzania danych osobowych przez PFRON i RARS

1. W zakresie niezbędnym do realizacji zadań programu Fundusz oraz RARS jest uprawniony do zebrania i przetwarzania następujących danych osób z niepełnosprawnością lub ich przedstawicieli ustawowych, składających wnioski o wypożyczenie technologii wspomagających lub zawierających umowy o wypożyczenie technologii wspomagającej:
 - 1) imiona i nazwisko osoby z niepełnosprawnością;
 - 2) imiona i nazwiska przedstawicieli ustawowych, jeżeli osoba, której dotyczy wniosek lub umowa jest osobą niepełnoletnią lub ubezwłasnowolnioną;
 - 3) dane kontaktowe, w tym adres do korespondencji, telefon, adres poczty elektronicznej;
 - 4) numer PESEL;
 - 5) numer dokumentu potwierdzającego tożsamość w przypadku osób, które nie posiadają numeru PESEL;
 - 6) obywatelstwo;
 - 7) orzeczenie o niepełnosprawności, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie traktowane na równi.
2. W załączniku do umowy pomiędzy PFRON a RARS zostaną określone szczegółowe zasady przetwarzania danych osobowych.